

พระไภสัชยคุรุพุทธะกับตำนานพระกริ่ง

Phra Paisacayakurubhudda with Phrakring Legend

พระมหาบุญไทย บุญญมโน, ดร.*

บทคัดย่อ

พระกริ่งเกิดจากความเชื่อเรื่องของการรักษาโรค เป็นตัวแทนของพระไภสัชยคุรุพุทธะหรือพระไภสัชยไวฑูรยประภาพุทธะ พระผู้มีปณิธานในการช่วยเหลือผู้อื่น พระผู้บำบัดทุกข์ให้แก่มหาชนและช่วยให้คนทั้งหลายพ้นทุกข์ ซึ่งเป็นคติความเชื่อของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน แต่ได้กระจายแนวความเชื่อมายังพุทธศาสนิกชนชาวไทยซึ่งนับถือพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทมานานแล้ว มาในรูปของพระกริ่ง เป็นเครื่องที่เป็นตัวแทนในการรักษาโรค เมื่อมีผู้นิยมมากขึ้นก็ต้องซื้อขายกันตามความต้องการ จนกลายเป็นพุทธพาณิชย์ในสังคมไทยในปัจจุบัน การมีพระไภสัชยคุรุพุทธะหรือพระกริ่งไว้ประจำตัว บวกกับความเชื่อว่าจะสามารถรักษาโรคร้ายไข้เจ็บและป้องกันอันตรายได้ ทำให้มีการสร้างพระกริ่งขึ้นมาหลายสำนัก แต่การที่จะมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคร้ายเบียดเบียนนั้น อาศัยเพียงคติความเชื่อเรื่องพระกริ่งเพื่อคุ้มครองคงไม่ใช่คำตอบสุดท้าย เพราะการมีสุขภาพดีต้องมียุติธรรมประกอบอื่นๆ ด้วย มีพระกริ่งตัวแทนแห่งพุทธะไว้ป้องกันภัยอย่างน้อยก็จะได้เป็นเครื่องเตือนใจให้ไม่หลงไหลไปกับพลังฝ่ายต่ำที่จะชักนำไปในทางที่ผิด โบราณว่ามีพระอยู่กับคอพอช่วยได้ มีพระอยู่กับใจได้กุศล

คำสำคัญ: ๑. พระไภสัชยคุรุพุทธะ ๒. พระกริ่ง

* ภาควิชาศาสนาและปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Abstract

Rattling Buddha amulet from the belief in the treatment of diseases Is a representative of the Phra Phaya Satcha Guru Buddha, or Phra Phaya Saida Vitayaphrapha Phuttha. The almighty in helping others he who gives suffering to the public and helps all people to be free from suffering. Which is the belief of Mahayana Buddhism but has spread the belief to Thai Buddhists, who practice theravada Buddhism for a long time comes in the form of a rattling Buddha amulet Is a machine that is a therapeutic agent. When there are more popular people, they have to buy and sell as needed. Until becoming Buddhism in Thai society today. The existence of a Buddhist saint or Buddha to ring. Combined with the belief that it can cure illnesses and prevent danger resulting in the creation of many offices but to be healthy no disease encroachment relying only on beliefs about the rattling Buddha amulet, probably not the final answer. Because being healthy requires other elements as well. There is a Buddha's doorbell to protect the danger. At least it will be a reminder to not be fascinated with the low power that will be misused. Ancient times that having a Buddha with his neck was enough to help with monks living with heart.

Keywords: 1. Phra Phai Satchayakuru Buddha 2. Rattling Buddha amulet

บทนำ

สังคมไทยมีความเชื่อเรื่องพระเครื่องเครื่องราง ของขลังมาตั้งแต่สมัยไหนไม่อาจจะระบุแน่ชัดลงไปได้ คงมีมานานแล้วเพราะมีการสร้างพระเครื่องไว้ในสมัยโบราณจำนวนหนึ่ง แต่พระเครื่องที่มีผู้นิยมและเสาะแสวงหามากที่สุดยุคหนึ่งคือ พระรอด วัดมหาวัน ลำพูน หรือในวงการพระเครื่องนิยมเรียกว่า “พระรอดลำพูน” มีอายุพันกว่าปี นอกจากนั้นในบรรดาพระเครื่องที่มีผู้นิยมสูงสุดในปัจจุบันยังคงเป็นพระเบญจภาคีประกอบด้วย พระสมเด็จฯ พระนางพญาพิษณุโลก พระรอดวัดมหาวัน พระกำแพงซุ้มกอ และพระผงสุพรรณบุรี ซึ่งนับวันจะหาของจริงยากขึ้นทุกวัน หรือหากจะมีก็มีการเช่าซื้อกันราคาแพงมาก นัยว่าพระสมเด็จบางองค์หลายหลาย

สิบล้านบาท คนทั่วไปคงยากที่จะมีสิทธิ์ในการครอบครอง เพราะเพียงแค่หาเข้ากันคำก็ลำบากพอแล้ว จะมีปัญญาที่ไหนที่จะไปเช่าซื้อราคาแพงขนาดนั้นได้ พระเครื่องในสังคมไทยปัจจุบันได้กลายเป็นพุทธพาณิชย์มีการซื้อขาย มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ มีการเก็งกำไรหากพระเครื่องรุ่นไหนมีประสบการณ์ในการใช้ราคาก็จะยิ่งเพิ่มสูงขึ้น

จากแนวคิดในการสร้างพระพุทธรูปองค์เล็กๆ เพื่อเป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา ซึ่งส่วนหนึ่งมักจะนิยมบรรจุไว้ในเจดีย์ แต่เมื่อพระเครื่องมีราคาในการซื้อขายก็เกิดขบวนการในการซุกคั่นเจดีย์และแหล่งโบราณสถานเพื่อหาพระเครื่องตลอดจนวัตถุโบราณเพื่อนำมาขายเป็นทรัพย์สิน เจดีย์ส่วนหนึ่งที่มียุแก่มากก็มักจะถูกลักคั่นทำลายกลายเป็น

ซากหักพัง พระพุทธรูปที่บรรจุในเจดีย์ก็กลายเป็นสินค้าในตลาดพระเครื่องไป

พระเครื่องในสังคมไทย

พระเครื่องเกิดจากความเชื่อที่ว่า การมีตัวแทนของพระพุทธเจ้าที่สามารถนำติดตัวไปด้วย จะทำให้รอดปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งหลาย ครั้งจะนำพระพุทธรูปที่มีขนาดใหญ่ไปก็จะยากแก่การถือ จึงเกิดแนวคิดในการย่อขนาดของพระพุทธรูปให้มีขนาดเล็กที่สามารถห้อยที่คอไปได้โดยสะดวก ภายหลังแม้แต่พระเกจิอาจารย์ที่มีผู้เคารพศรัทธาก็นิยมทำรูปเหมือนสามารถนำติดตัวไปด้วย พระเครื่องในยุคแรกจึงมีไว้เพื่อป้องกันอันตรายและจะได้เป็นเครื่องเตือนใจไม่ให้ทำความชั่ว

ในสังคมไทยจึงมีพระเครื่องที่ได้รับความนิยมหลายประเภทเช่นพระปิดตา พระหลวงพ่อดำ เป็นต้น ราคาพอหาเช่าซื้อกันได้บ้าง ไม่กี่ปีที่ผ่านมามีข่าวว่ามี “พระกริ่ง” องค์หนึ่งมีการเช่าซื้อกันในราคาสูงถึงสามสิบล้านบาท เป็นพระกริ่งปวเรศ สร้างโดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ วัดบวรนิเวศวิหาร

เนื่องจากเคยเรียนและทำงานที่วัดบวรนิเวศมานาน ได้รับแจกพระเครื่องแทบทุกปี จึงแอบคิดในใจว่าน่าจะมีพระกริ่งสักรุ่นที่อาจจะ เป็น “พระกริ่งปวเรศ” บ้าง จึงลองค้นหาตามหิ้งพระ ตามกระเป๋าก้นกระเป๋า ก็พบกับพระกริ่งปวเรศองค์หนึ่งจริงๆ แต่เป็นพระที่สร้างใหม่ พุทธศักราช ๒๕๓๖ เป็นพระกริ่งปวเรศรุ่น ๑๐๐ ปีมหาบุญฯ คงได้รับแจกหรืออาจจะเช่าซื้อมาตั้งแต่สมัยนั้น เพราะช่วงนั้นยังเป็นนักศึกษาชั้นศาสนศาสตรบัณฑิต เรียนที่วัดบวรนิเวศวิหาร นอกจากนั้น ก็ยังมีพระผง พระพิมพ์ เหรียญที่สร้างในสมัยเจ้า

ประคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชอีกจำนวนหนึ่ง

สมัยที่อุปสมบทใหม่ๆ เคยเห็นพระอุปัชฌาย์เวลาทำน้ำพุทธมนต์ก็จะมีพระกริ่งองค์หนึ่งใส่ลงไปในบาตรน้ำมนต์ แต่ไม่รู้ว่าเป็นพระกริ่งอะไร รุ่นไหน เมื่อทำมนต์ภาพก็ไม่ได้เห็นพระกริ่งองค์นั้นอีกเลย ไปไหนอยู่ที่ใครก็ไม่ได้สนใจใคร่รู้อะไรมากนัก

พระกริ่งมาจากไหน มีแนวคิดและความเป็นมาอย่างไร ลองศึกษาประวัติและความเป็นมาของพระกริ่งเพื่อการศึกษา ในหนังสือ “สุดยอดพระกริ่งยอดนิม” มีบันทึกไว้ตอนหนึ่งว่า “พระกริ่ง” นั้นทราบกันดีโดยทั่วไปว่าเป็นพระพุทธรูปสมาธิโลหะขนาดเล็ก ในองค์พระบรรจุเม็ดกริ่ง เมื่อเขย่าจะมีเสียงดัง พุทธลักษณะเป็นพระพุทธรูปลอยองค์ ประทับนั่งบนฐานบัวสองชั้น เนื้อโลหะผสม ลีอกแดง เหลือง ดำ เรียกกันว่าเนื้อสำริด หรือนวโลหะ (อภิเดช อาภากร, ๒๕๕๗: ๗)

พระกริ่งมักจะทำด้วยโลหะมีการผสมกันหลายชนิด และยังมีพระกริ่งที่ทำด้วยทองคำ มีการเช่าซื้อตามความเชื่อของแต่ละคน แนวคิดในการสร้างพระกริ่งนั้นมีคติความเชื่อที่เกี่ยวเนื่องกับพระไภสัชคุรุพุทธเจ้า ซึ่งเป็นคติความเชื่อฝ่ายมหายาน

พระไภสัชคุรุพุทธเจ้า

แนวคิดในการสร้างพระกริ่งนั้น เสถียร โพธิ์นันทะ อดีตอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัย ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพระกริ่งไว้ว่า “พระกริ่งคือพระไภสัชคุรุพุทธเจ้า ซึ่งเป็นที่นิยมนับถือของพุทธศาสนิกชนฝ่ายมหายาน เมื่อความศักดิ์สิทธิ์ อภินิหารของพระพุทธรูปไภสัชคุรุปรากฏ

ในหนังสือพระพุทธศาสนาแบบธิเบต มีระบุพระนามของพระพุทธเจ้าไว้หลายพระองค์เช่น พระศากยมุณีพุทธะ พระไวโรจนพุทธะ พระอักษะยะ พระอมิตาภะพุทธะ พระอโหมลิตธิพุทธะ พระรัตน สัมภาวะพุทธะ พระโกลัสชยคุรุพุทธะ (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, ๒๕๕๔:๑๑๘)

มีคำอธิบายเกี่ยวกับพระโกลัสชยคุรุพุทธะไว้ว่า “พระพุทธเจ้าอีกพระองค์หนึ่งที่ชาวธิเบตให้ความเคารพ มากเป็นพิเศษ คือพระโกลัสชยคุรุพุทธะ ซึ่งเป็น พระพุทธเจ้าแห่งการรักษาพยาบาล ทรงรักษาโรค ทุกชนิด รวมทั้งโรคสำคัญคืออริชา ในโกลัสชยคุรุไวฑูรย ประภาตถาคตสูตร (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ แปล) และ พระโกลัสชยคุรุไวฑูรยประภาสัปตพุทธปฐกวินิยานวิเศษ สูตร (วิศวกัทร มณีปัทมเกตุ แปล)

เมื่อครั้งที่ไปเยี่ยมชมวัดมิ่งกรมลาวาสหรือ วัดเล่งเน่ยยี่ ได้ถามพระภิกษุจีนว่าพระประธานทั้งสาม องค์มีพระนามว่าอย่างไรบ้าง ก็ได้รับคำตอบว่า องค์กลางคือพระศรีศากยมุณี องค์ด้านขวา (ของพระศรี ศากยมุณี แต่อยู่ด้านซ้ายเรา) คือพระอมิตาภะ ส่วนองค์ ที่อยู่ทางด้านซ้ายคือพระโกลัสชยคุรุพุทธะ หากจะนับจาก ซ้ายไปขวาก็จะเป็นพระอมิตาภะ พระศรีศากยะและ พระโกลัสชยคุรุ ดังนั้นพระโกลัสชยคุรุจึงมีบทบาทสำคัญเป็น พระพุทธรูปที่ชาวพุทธฝ่ายมหายานให้ความเคารพบูชา

โกลัสชยคุรุไวฑูรยประภาตถาคตสูตร

แนวคิดฝ่ายมหายาน มีปรากฏตามที่ท่าน นาคาชุน ได้กล่าวไว้ในทวาทศนิกายศาสตร์ ความว่า

“มหายาน เป็นยานอันประเสริฐกว่ายานทั้งสองคือสาวก ยานและปัจเจกยาน เหตุนี้จึงชื่อว่ามหายานพระพุทธเจ้า ทั้งหลายทรงอาศัยยานนี้ และยานนี้เองจะนำเราเข้าถึง พระพุทธองค์ มหาบุรุษทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น ทรงอาศัยยานนี้เข้าถึงธรรมอันสูงสุด เพราะฉะนั้นยาน นี้จึงชื่อว่า “มหายาน” (วคิน อินทสระ, ๒๕๔๙:๑๒) มหายานจึงมีพระสูตรมากมาย ในจำนวนนั้นมีพระสูตร ที่กล่าวถึงพระโกลัสชยคุรุพุทธะอยู่ด้วย

พระสูตรเกี่ยวกับพระโกลัสชยคุรุพุทธะ เท่าที่ สืบค้นได้ตอนนี้มีสองพระสูตรคือโกลัสชยคุรุไวฑูรย ประภาตถาคตสูตร(ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ แปล) และ พระโกลัสชยคุรุไวฑูรยประภาสัปตพุทธปฐกวินิยานวิเศษ สูตร (วิศวกัทร มณีปัทมเกตุ แปล)

พระสูตรทั้งสองมีเนื้อความใกล้เคียงกัน ขึ้น ต้นด้วยคำใกล้เคียงว่า ฉบับแรกความว่า “ดังได้สดับมา ” อีกฉบับหนึ่งความว่า “ดังที่ข้าพเจ้าได้สดับมา” หากเป็น ภาษาบาลีน่าจะมาจากคำเดียวกันว่า “เอวเมเม สุต” แปล ได้ทั้งสองความหมาย

จากนั้นก็มีความแตกต่างกัน ฉบับแรกมี ข้อความว่า “ขณะที่ได้ท่องเที่ยวในดินแดนต่างๆ เพื่อ เทศนาสั่งสอนสรรพสัตว์ พระภควันต์เสด็จมาถึงเมือง ไวศาลี พระองค์ประทับภายใต้เงาไม้” อีกฉบับว่า “สมัย หนึ่งพระภควันต์ทรงจาริกไปยังเมืองต่างๆ จนถึง มหานครไวศาลี แล้วทรงประทับอยู่ภายใต้ร่มเงาพฤกษา ” ข้อความใกล้เคียงกัน เมืองไวศาลีเหมือนกัน ดังนั้นจึง ขอใช้หนังสือพระโกลัสชยคุรุไวฑูรยประภาสัปตพุทธปฐกวินิยานวิเศษสูตร เป็นหลักฐานอ้างอิง

พระมัญชุศรีโพธิสัตว์ได้กราบทูลให้ทรงแสดง ธรรมความว่า “ขอพระองค์ทรงแสดงธรรมตามพระ ประสงค์เถิดพระเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีความ ยินดีในการฟังธรรมนี้

พระพุทธเจ้าจึงได้เริ่มแสดงธรรม โดยได้ทรงตรัสเล่าถึงสมัยที่พระองค์ทรงบำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์มีพระนามว่า “โกสัลยคุรุไวฑูรยปรมาตภาคตเจ้า ได้แสดงปณิธานไว้ ๑๒ คือ

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๑ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว บัดนั้น ขอให้กายของบังเกิดมีรัศมีสว่างไสวโชติช่วง ประดุจเปลวเพลิง ฉายแสงประกาศอันหาประมาณมิได้ ส่องสว่างไปทั่วทั้งบริเวณโดยรอบไร้ขอบเขต ไม่ติดขัดในโลกธาตุทั้งปวง ถึงพร้อมด้วย พุทธลักษณะที่สำคัญ ทวัตติงสสมหาบุรุษลักษณะ ๘๐ ประการอันเป็นที่น่าเลื่อมใสแลลงการ จงได้สำเร็จแก่เรา และจะยังให้สรรพสัตว์ทั้งปวงได้เสมอเหมือนโดยไม่มีผิติดเพี้ยนหรือแตกต่างจากเราเลยแม้แต่น้อย

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๒ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว บัดนั้น ขอให้กายของเราว่างใสสุกใสทอแสงรัศมีเสมื่อดั่งรัตนไพฑูรย์ มีรัศมีอันปราศจากมลทินและความเศร้าหมองทั้งภายในภายนอก เป็นรัศมีแห่งกุศลบารมีอันยิ่งใหญ่ มีแสงรัศมีสว่างใสรุ่งเรืองยิ่งกว่าดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ แลแสงรัศมีนี้ จงฉายแสงไปถึงนิรยะภูมิ เบิกถอนความโง่เขลา ความมืดบอดของสรรพสัตว์ให้สิ้นไป เพื่อให้สรรพสัตว์ได้ดำเนินชีวิตไปตามความประสงค์ของแต่ละบุคคล

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๓ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว บัดนั้นด้วย อภิสัมโพธิปัญญาอันไม่มีประมาณ ที่ซึ่งไม่ข้องขัดในสิ่งปวงนั้น ขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย จงได้พ้นจากความยากจน พ้นจากความยากไร้ และจะไม่ต้องปราศไปจากสิ่งของต้องประสงค์ทั้งปวง

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๔ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์เหล่าใด ที่ประพฤติธรรมอันเป็นอกุศล เราจะเป็นผู้ทำให้เขาเหล่านั้น หันกลับมาประพฤติปฏิบัติจริยาอันเป็นแนวทางสู่โพธิมรรค รวมทั้งผู้ที่ปฏิบัติจริยาในสากยาน ปักเจกยาน เราจะทำให้เขาทั้งหลายนั้น หันกลับมาประพฤติจริยา ตามปฏิปทาแห่งมหายานเช่นเรา

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๕ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากสรรพสัตว์ทั้งหลายอันไม่มีประมาณ ได้ประพฤติพรหมจรรย์ตามคำสอนของเราและประพฤติปฏิบัติได้อย่างบริสุทธิ์ถึงพร้อมในไตรวิชานีลแล้ว ถ้าหากได้ละเมิลในศีลนั้น ทำให้บังเกิดมีมลทินต่างพริ้วหาย หากได้สดับนามแห่งเราแล้ว เขาผู้นั้นก็จะกลับคืนสู่ภาวะบริสุทธิ์ในทันทีและจะไม่ตกไปสู่ห้วงแห่งอบายภูมิอีกต่อไป

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๖ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากแม้ว่ามีสรรพสัตว์ที่ทุพพลภาพพิกลพิการ และอายตนะทั้งหลายไม่สมบูรณ์ มีร่างกายอัปลักษณ์ สัญญาวิปลาสสติไม่สมปะดี ตาบอด หูหนวก บ้าใบ้ ย่อยเปลี้ย เสียสติ ได้รับทุกข์เวทนาจากโรคภัยต่างๆ หากได้สดับนามแห่งเราแล้วขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลายนั้น จงกลับกลายเป็นผู้มีร่างกายที่งดงามสง่า มีอายตนะครบถ้วนบริบูรณ์ อวัยวะต่างๆ สมบูรณ์และปราศจากโรคภัยทั้งปวง

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๗ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์ที่ประสพโรคภัยต่างๆ แต่ปราศจากผู้ชี้แนะปราศจากแพทย์ผู้รักษา ไร้ญาติขาดมิตร ไม่มีแผ่นดินกระทั่งที่พักอาศัย ต้องผจญกับความลำบากทุกข์เข็ญนานัปการ หากเขาเหล่านั้นได้สดับนามแห่งเราแล้วโรคอาพาธ และทุกข์ที่มีอยู่ก็จะสูญสิ้นไปจักมีความสุขทั้งกายและใจ

วงศ์ตระกูลจะสุขสมบูรณ์พูนผล อุดมด้วยโภคสมบัติ และเขาผู้นั้นก็จะได้บรรลุถึงพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณในที่สุด

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๘ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์เหล่าใดที่ประสบกับความทุกข์มีความกลัดกลุ้มใจ เบื่อหน่าย มีจิตที่ปรารถนาต้องการจะหลุดพ้นจากลักษณะการแห่งอัสติ หากเธอผู้นั้นได้สดับนามแห่งเราแล้ว ขอให้ร่างกายและสิ่งต่างๆ ที่เป็นหญิงงกกลับกลายบุรุษสภาพโดยสมบูรณ์ และเธอผู้นั้นก็จะได้บรรลุพระอนุตตรสัมโพธิญาณในที่สุด

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๙ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์เหล่าใดที่เข้าสู่กระแสขันธ์แห่งมาร เราจะช่วยให้เขาพ้นจากกระแสขันธ์แห่งมารนั้นให้ได้พ้นจากความหลงผิดอวิชชาทั้งปวงหากแผ่นดินแห่งอกุศลกรรมที่สรรพสัตว์เหล่านั้นด้วยกระทำไว้จะเป็นเหตุให้ไปสู่นรกภูมิเราจะขอเป็นผู้ระงับมิวจาติฐิของสรรพสัตว์ทั้งหลายเอง และจะช่วยให้เหล่าสรรพสัตว์นั้นได้บังเกิดมีสัมมาทิฐิหันมาบำเพ็ญจริยาของพระโพธิสัตว์และจะช่วยให้สำเร็จถึงพร้อมในพระโพธิญาณได้โดยไว

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๑๐ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์เหล่าใดที่ต้องคดีอาญาหลวง ถูกจองจำ ถูกพันธนาการด้วยโซ่ตรวน ถูกโบยตี หรือคดีประหารชีวิตด้วยอาญาใหญ่ย่อย ต้องประสพภัยอันตราย ถูกข่มเหง ถูกเหยียดหยาม ไม่ได้รับความกรุณาได้รับทุกขเวทนาทั้งกายและใจเป็นที่ยิ่งหากเมื่อได้สดับนามแห่งเราแล้ว ด้วยคุณธรรมบารมีอันยิ่งใหญ่ของเรานั้นขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลายจงได้หลุดพ้นสิ้นจากความทุกข์ทรมานทั้งปวง

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๑๑ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์เหล่าใดที่ได้รับทุกข์ทรมาน จากทุกข์ทรมานคือยุงกัด ยากหมากแพง อดยากหิวกระหาย อีกทั้งผู้ที่ต้องกระทำกรรมชั่วเพื่อเลี้ยงชีพของตน เมื่อเราได้สดับนามแห่งเราแล้วและตั้งจิตอธิษฐานภาวนาถึงเราในเบื้องต้นแรก ทิพย์บริภณต์และทิพย์สุธาโภชน ก็จะได้สำเร็จแก่เขาผู้นั้นอย่างบริบูรณ์ และในเบื้องอันเป็นที่สุดนั้น เขาจะได้เสวยอมฤตธรรมจะเป็นผู้ที่ถึงพร้อมในบรมสุขอันเยี่ยมยอดจำนวนประมาณ

มหาปณิธานประการที่หนึ่ง ๑๒ เมื่อเรามาอุบัติยังโลกและได้บรรลุถึงโพธิญาณแล้ว หากมีสรรพสัตว์ผู้นอนตาขาดแคลนเครื่องนุ่งห่มได้รับโรคภัยจากแมลงต่างๆ ผจญอากาศหนาวร้อนทุกวันคืน ได้รับแต่ความทุกข์ทรมาน เมื่อได้สดับนามแห่งเราแล้วและตั้งจิตภาวนาสาราณียะด้วยความยึดมั่น ความทุกข์ทรมานทั้งหลายนั้นก็มลายหมดสิ้นไป เขาจะได้รับรัตนาภรณ์ แพรพรรณ อันเป็นทิพย์ในทันทีอีกจะพร้อมไปด้วยรัตนมณีนันมีค่าทั้งปวง เครื่องหอม เครื่องสังคิตดนตรีทั้งหลาย ก็จะได้สำเร็จแก่เขาผู้นั้นอย่างบริบูรณ์ (วิศรภัทร มณีปัทมเกตุ แปล, ๒๕๕๔:๑๑)

หากพิจารณาตามมหาปณิธานทั้ง ๑๒ ประการแล้ว พอจะสรุปได้ว่าพระโกลสัชยคุรุพุทธะปรารถนาเพื่อช่วยเหลือคนอื่น ต้องการให้คนอื่นหายจากโรคภัยหายจากความพิกลพิการ พ้นจากความทุกข์ทรมานให้ดำรงอยู่ในความสุข ผู้ที่มีปณิธานเช่นนี้สมควรแล้วที่จะมีรูปไว้เคารพสักการะ แต่พระปฎิมาส่วนมากมักจะมีขนาดใหญ่ แนวคิดในการทำพระปฎิมาบางส่วนให้มีขนาดเล็กลง พระโกลสัชยคุรุจึงกลายมาเป็นพระกริ่งในปัจจุบัน

บทสรุป

พระกริ่งในประเทศไทยนั้นมีความสำคัญพอที่จะสืบเสาะได้ มีข้อความระบุไว้ว่า " ประวัติการสร้างพระกริ่งในประเทศไทยมีแน่ชัดในสมัยรัชกาลที่ ๔ เริ่มด้วยการสร้างพระกริ่งวัดบวรฯ โดยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๕) ต่อมาสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ตีสถเทโว วัดสุทัศน์เทพวรารามได้ทรงสร้างพระกริ่งวัดสุทัศน์ฯ อันมีชื่อเสียงมาก เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๑ จนถึงสิ้นพระชนม์ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นเวลายาวนานกว่า ๔๕ ปี จึงมีพระกริ่งวัดสุทัศน์ฯ หลายรุ่น หลังจากนั้นมีการสร้างขึ้นที่วัดอื่นๆ อีกหลายวัดตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (อภิเดช อภากร, ๒๕๕๗:๑๒)

ปัจจุบันพระกริ่งมีการสร้างมากมายหลายวัด หลายรุ่นจนแยกไม่ออกว่าเป็นวัดไหนสร้าง แต่ที่เป็นที่นิยมของผู้สนใจยังเป็น "พระกริ่งปวเรศ วัดบวรนิเวศวิหาร" และ "พระกริ่งวัดสุทัศน์ฯ" สร้างมาหลายรุ่นแล้ว ส่วนพระกริ่งจากคณาจารย์วัดอื่นๆ ส่วนหนึ่งจะนิยมเฉพาะท้องถิ่น

การบูชาพระกริ่งก็คือการบูชาต่อพระไภสัชคุรุพุทธะ ในไภสัชคุรุไวฑูรยประภาตถาคตสูตรความว่า "นะโม ภควเต ไภสัชคุรุ ไวฑูรยประภา ราชยะ ตถาคตยะ อรหเต สัมมกัมมพุทธานะ ตัทยถา โอม ไภสัชเย ไภสัชเย ไภสัชเย สมุทเท สวาทะ"(ฉัตตสมุทเท กบิลสิงห์ แปล, ๒๕๔๘:๑๒)

เนื่องจากเป็นคาถาจึงไม่นิยมแปลความหมาย เพราะคงแปลลำบากเป็นภาษาผสมผสานทั้งบาลี สันสกฤต ทั้งพุทธและพราหมณ์ ใครที่มีศรัทธาความเชื่อในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ก็ท่องบ่นสาธยายตามความเชื่อ ส่วนนักภาษาศาสตร์คงต้องแยกวิเคราะห์ตามหลักภาษาและความหมายต่อไป

คาถาบทนี้นิยมใช้บูชาพระกริ่งต่างๆ ชาวพุทธจีนใช้เป็นบทสวดมนต์เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ก่อนกินยา ใช้มนต์นี้ท่องไว้ในใจถือเป็นมงคลสูตร เป็นสมถะวิธีอย่างหนึ่ง ทำให้ใจให้สงบเย็นว่างลงก่อนกินยาโรคภัยจะหายเร็วอายุยืน

เอกสารอ้างอิง

ฉัตรสุมลย์ กบิลสิงห์. (๒๕๕๔). **พระพุทธศาสนาแบบธิเบต**. กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

ฉัตรสุมลย์ กบิลสิงห์ แปล. (๒๕๔๘). **ไถ่ชยคุรุไวฑูรยประภาตถาคตสูตร**. กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ลีตญาโณ). (๒๕๓๖). **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

อภิเดช อาภากร (ม.ร.ว.). (๒๕๕๗). **สวดยอดพระกริ่งยอดนิม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ จำกัด.

วศิน อินทสระ. (๒๕๔๙). **สาระสำคัญแห่งพุทธปรัชญามหายาน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมดา.

วิศวภัทร มณีปัทมเกตุ แปล. (๒๕๔๔). **พระไถ่ชยคุรุไวฑูรยประภาสัปตพุทธปฐกนิทานวิเศษสูตร**.

กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

เสถียร โพธิ์นันทะ. (๒๕๕๕). **ปรัชญามหายาน (พิมพ์ครั้งที่ ๖)**. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุมาลี มหณรงค์ชัย. (๒๕๔๗). **พระชินพุทธห้าวพระองค์**. กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

